

Anonym_29_3529

- Avsender: Anonym
- Høringsinstans: Privatperson
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Felles lov er et godt utgangspunkt for mer likebehandling.

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Departementets begrunnelse for den foreslåtte formålsbestemmelsen (kap 7) viser til de siste tre setningene i Grunnloven §?16, som handler om å understøtte «på lik linje», men KUD nevner bare understøttelse, ikke likebehandling i sitt forslag. Jeg foreslår derfor at lovens formål utvides for å reflektere likebehandlingsprinsippet i grunnloven bedre: «Formålet med loven er å understøtte og likebehandle tros- og livssynssamfunn» eller «Formålet med loven er å understøtte tros- og livssynssamfunn på lik linje». Denne formulering vil dessuten bidra til KUDs uttalte mål i høringsnotatet om «å sørge for at regelverket i større grad likebehandler samfunnene.»

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det er godt at KUD kommer med en moderne og tydelig definisjon på hvilke organisasjoner som kan få offentlige tilskudd som tros- og livssynssamfunn. Videre er det nyttig at departementet avgrensar organisasjoner som hovedsakelig driver politisk, humanitær, kulturell eller filosofisk virksomhet, eller forretnings- eller helsevirksomhet, fra å regnes som tros- og livssynssamfunn med rett til offentlige tilskudd. Jeg vil understreke at det enkelte medlem må kunne bruke sin tros- og livssynsrihet til å vektlegge ulike nyanser eller tolkninger innenfor sin religion eller livssyn, uten at dette er i veien for at tros- og livssynssamfunnene står for noe felles i lovens forstand. Uenigheter om livssynet er en viktig del av den naturlige utviklingen av et livssyn (som departementet omtaler under punkt 7.3.3). Jeg vil samtidig peke på at ikke-religiøse livssyn ikke bare kommer til uttrykk i «fysiske sammenkomster» (KUDs punkt 7.3.3), som seremonier og andre samlinger, men også ikke-fysisk i f.eks. egne og andres medier, nettbaserte diskusjonsforum, bøker osv., og dessuten i kunst- og kulturuttrykk som ikke nødvendigvis er basert på sammenkomst av mennesker.

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og [§§ 2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Bestemmelsene i lovforslaget om inn- og utmelding må gjelde for alle tros- og livssynssamfunn, også de som ikke er registrert / mottar tilskudd.

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Human-Etisk Forbund og andre livssynssamfunn har levd med et krav om minst 500 medlemmer siden loven om tilskudd til livssynssamfunn ble innført i 1981. Det er bra at det nå foreslås et felles antallskrav som skal gjelde både tros- og livssynssamfunn – det er god likebehandling. Jeg støtter behovet for et antallskrav med tanke på at man må være mange nok personer til å utgjøre et «samfunn» av medlemmer for å få tilskudd og vigselsrett. Jeg ber likevel departementet vurdere om det i lys av de ekstra registreringskrav som er foreslått i § 1 kan være mulig å ha et noe lavere antallskrav enn 500. Dette vil fremme tros- og livssynsfriheten i et samfunn som ikke kommer til å bli mindre mangfoldig i tiden som kommer. Myndighetene vil ha behov for god dialog og kontakt også med samfunn som ikke er 500. I forskrift om tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner åpnes det for at tilskudd kan gis til organisasjoner med lavt rekrutteringsgrunnlag hvis du har minst 100 medlemmer. Dette kan tale for en liknende unntaksbestemmelse også for tros- og livssynssamfunn med særskilt lokal tilknytning eller en internasjonal religion med få tilhengere i Norge. 500 bør beholdes som krav for å få vigselsmyndighet fordi det krever en viss størrelse å håndtere denne viktige juridisk-offentlige handlingen.

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

I Sverige har lokale menigheter som slutter seg til den samme trosretningen gått organisatorisk sammen for å overholde det svenske antallskravet på 3.000 uten at dette utfordrer den teologiske selvstendigheten. Dette vil også la seg gjøre i Norge. Samtidig innebærer KUDs forslag samlet sett at brudd på loven i ett lokalt trossamfunn kan få konsekvenser for tilskudd og vigselfrett for alle andre lokale grupperinger i fellesskapet. Imidlertid viser KUD til at det ikke vil være et krav om å at slike fellesinstanser må være landsdekkende, eller geografisk basert. Det er gode forslag, selv om jeg også ser noen fordeler ved at likeartede tros- eller livssynssamfunn søker sammen i nasjonale paraplyorganisasjoner e.l. Et felles, landsdekkende og profesjonelt medlemsregister er en fordel som kan bidra til færre dobbeltmedlemmer. En annen fordel kan være en styrking av den rollen de hver for seg små trossamfunnene spiller i den nasjonale dialogen mellom tros- og livssynssamfunn.

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Men uenig i at tros- eller livssynssamfunn må ha lang historie i Norge for å bli unntatt – å være veletablert internasjonalt og uten likeartede samfunn i Norge bør etter min mening være tilstrekkelig for unntak. Særlig med tanke på økende mangfold som følge av f.eks. flyktningstrømmer kan det være behov for å la små grupper som er nye i Norge få motta tilskudd. Erfaringene så langt viser jo at trossamfunn også er viktige integreringsarenaer, der nyankomne lærer om det norske samfunnet av

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)

forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

500 bør beholdes som et krav for å få vigselfmyndighet for nyregistrerte. Trossamfunn som har fått unntak eller blitt undertallige beholder vigselfretten.

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Betydelig forenkling både for tilskuddsforvalter og tilskuddsmottaker. Staten bør også overta kommunenes finansiering av Den norske kirke – hvis ikke må kommunenes finansieringsnivå tas med i beregning av støtte til andre tros- og livssynssamfunn, f.eks. basert på KOSTRA-tall.

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Tilskudd basert på antall medlemmer må også gjelde for Den norske kirke. Det er ikke noe i veien for at tilskudd beregnes kun for medlemmer over 15 år (livssynsmyndige). Dette er ikke til hinder for at tros- og livssynssamfunnene kan velge å bruke av sine midler på barne- og ungdomsaktiviteter. Tros- og livssynssamfunnenes barne- og ungdomsorganisasjoner får i tillegg tilskudd i egne støtteordninger under

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Nei, satsen skal beregnes per medlem i Den norske kirke, når eksplisitte lovpålagte oppgaver for kirken er holdt utenfor.

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Slike oppgaver må i så fall spesifiseres i loven, og det må begrunnes godt hvorfor det ikke kan være det offentlige selv som utfører oppgaven.

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig

Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Departementet må i så fall konkretisere hva som er merutgifter av "særlig stilling". Hvor mange prestestillinger og kirkebygg driftes, som ikke ville vært opprettholdt dersom kirken ikke fikk egen støtte å stå i en særlig stilling.

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Norge kan heller ikke ha handelsforbindelser med de landene dette gjelder. Hva er prinsippet hvis Saudi-Arabia ikke kan gi penger til et norsk trossamfunn, mens Norge samtidig selger militært utstyr til det samme landet?

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

De statlige stillingene knyttet til rådgivning i gravplassaker, som i dag er plassert ved Tunsberg bispedømmekontor, må flyttes til samme fylkesmannsembete.

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Denne myndigheten tilfaller Kirkemøtet når gjeldende kirkelov oppheves. Lovhjemmel for dette er overflødig.

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Denne myndigheten tilfaller Kirkemøtet når gjeldende kirkelov oppheves. Lovhjemmel for dette er overflødig.

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Denne myndigheten tilfaller Kirkemøtet når gjeldende kirkelov oppheves. Lovhjemmel for dette er overflødig.

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Denne myndigheten tilfaller Kirkemøtet når gjeldende kirkelov oppheves. Ingen tros- eller livssynssamfunn trenger særskilt lovgivning for å etablere medlemskontingent.

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Det bør være Kirkemøtet som fastsetter Den norske kirkes organisasjonsstruktur, ikke Stortinget.

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.
 b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Tros- og livssynssamfunn bør ikke ha vigselfrett, men kan arrangere seremonier etter offentlig ekteskapsinngåelse i regi av kommunen. Særlig viktig for å klargjøre for innvandrermenigheter at det er myndighetene som innvilger skilsmisser, ikke trossamfunnet.

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

For å ivareta en likeverdig offentlig tjeneste, bør dette være en kommunal oppgave.

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Blir overflødig når kommunal gravplassforvaltning er standarden,

28. Det ansvaret bispedømmerådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- Enig
 Uenig

Hvor viktig er dette?

- Viktig
 Ikke viktig
 Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Ja, dette må overføres til Fylkesmannen uavhengig av om gravplassmyndigheten flyttes i ny lovgivning, da det allerede i dag er kommuner som er lokal gravplassmyndighet. Disse

---

*kommunene skal ikke trenge å
henvende seg til et kirkelig organ for
å få utøvet statlig
myndighetsoppgaver.*

Kommentarer

En ny, mer likebehandlende lov bør også få et nytt kortnavn som skiller den tydelig fra den gamle trossamfunnsloven. Tros- og livsynsloven er et godt alternativ. Overgangsbestemmelser (7.6): tros- og livssynssamfunn som er godkjent etter dagens regler og søker om godkjenning etter nye regler innen en gitt frist, må få beholde sin gjeldende godkjenning til et nytt vedtak er fattet av myndighetene.